

برنج

برنج یکی دیگر از کالاهای اساسی است که در راستای خودکفایی و اقتصاد مقاومتی در برنامه خودکفایی تولید قرار گرفت. محصول استراتژیک برنج با توجه به جایگاه آن در تأمین غذا و کالری مورد نیاز مردم، نقش مهمی در سبد غذایی کشور دارد. یکی از برنامه‌های دولت برای خودکفایی برنج، با توجه به آب بر بودن کشت این محصول، کشت ارقام پرمحصول برای کاهش مصرف آب بود. اما در این محصول نیز نه تنها خودکفا نشدیم بلکه بخاطر کاهش تولید و از سوی دیگر اصرار بر اجرای سیاست ممنوعیت واردات در ۴ ماه (از مرداد تا آبان) در حال حاضر قیمت برنج روند صعودی دارد. میانگین تولید برنج در کشور ۲ میلیون تن و مصرف آن بطور متوسط ۳ میلیون تن است. در تولید این محصول هم سیاستهای اشتباهی اعمال شده است که خودکفایی را به چالش کشیده است و علاوه بر آن با وجود تولید سر به سر نسبت به مصرف در سال ۹۸، در دو سال بعد سال (۹۹ و ۱۴۰۰) تولید برنج و بازار آن با محدودیتهای زیادی مواجه شد. مهمترین سیاست اشتباه در بخش تولید و تأمین برنج، ممنوعیت واردات آن در زمان برداشت به مدت ۴ ماه

زراعی ۹۹-۹۸ برابر ۷٫۷ میلیون تن بود اما سال زراعی ۱۴۰۰-۹۹ به ۴٫۵ میلیون تن کاهش یافت. آمار تولید گندم نشان میدهد در سال زراعی ۹۳-۹۲ (اولین سال دولت یازدهم) میزان تولید گندم در کشور ۱۰٫۵ میلیون تن بود اما در سال پایانی دولت دوازدهم (امسال) میزان تولید به ۸ میلیون تن رسید یعنی در حالیکه قرار بود در تولید گندم خودکفا باشیم اما در سال آخر دولت (یازدهم-دوازدهم) میزان تولید کمتر از میزان تولید در سالی است که دولت (یازدهم-دوازدهم) کار خود را شروع کرد. برای حمایت از تولید و کاهش واردات، کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۱، قیمت خرید تضمینی گندم برای سال زراعی آینده ۹۵۰۰ تومان تعیین شد که در مقایسه با سال قبل ۴ هزار و پانصد تومان افزایش دارد. انتظار این است که با حمایتی قیمتی و همچنین بارشهای مناسب، تولید گندم به تدریج بیشتر و در مقابل واردات کمتر شود. البته بخاطر آسیبی که از محل سیاستهای اشتباه بر تولید گندم تحمیل شده است انتظار بازگشت به تولید بالا و رسیدن دوباره به خودکفایی، به حداقل ۵ سال زمان نیاز دارد.

سیاستهای
اشتباه در تولید
برنج باعث شده
در ۴ سال،
از سال ۹۶ تا
۱۴۰۰، قیمت یک
کیلو برنج ایرانی
از هر کیلو ۱۳/۵ هزار تومان
امروز به ۶۰ تا
۹۰ هزار تومان
(دربازارهای
مختلف) برسد

آن است، دولت قانون خرید تضمینی را که در آن تاکید شده نرخ بر اساس تورم و هزینه‌ها در نظر گرفته شود، رعایت نکرده و به دنبال خرید غیرواقعی و زیر قیمت محصول از کشاورزان بوده است این در حالی است که دولت حاضر است گندم را با چند برابر قیمت وارد کند. آمار گمرک در واردات کالاهای اساسی در ۹ ماهه اول امسال نشان میدهد در این مدت گندم با پنج میلیون و ۱۸ هزار تن به ارزش ۱٫۷ میلیارد دلار و رشد ۱۰۱ درصدی در وزن و ۱۴۷ درصدی در ارزش نسبت به مدت مشابه در جایگاه سوم واردات کالاهای اساسی قرار دارد. قیمت خرید تضمینی امسال ۵ هزار تومان بود اما واردات هر کیلو گندم بدون هزینه‌های حمل حدود ۸ هزار تومان است. یعنی دولت برای هر کیلو گندم واردات حداقل ۳ هزار تومان بیشتر نسبت به خرید داخلی هزینه پرداخت میکند. قیمت پایین خرید تضمینی مشکلات دیگر در بازار این کالای استراتژیک ایجاد کرد. قاچاق گندم به کشورهای همسایه، احتکار آن، خرید توسط دلالان و مصرف گندم به عنوان خوراک دام، از جمله مهمترین پیامدهای قیمت کم خرید تضمینی گندم بعد از دست رفتن خودکفایی است. خرید تضمینی در سال

